

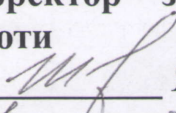
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних та прикладних наук

Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з навчально-методичної
роботи**

 Ярослав ШТАНЬКО
«31» 08 2026 р.

СУЧАСНЕ МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

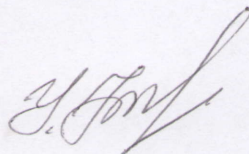
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність:	D8 Право
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	«Право»
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання	I

**Івано-Франківськ
2026**

РОЗРОБНИК:

кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри права
імені академіка УАН о. Івана Луцького

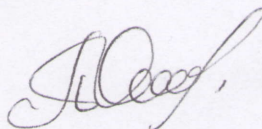

Уляна КУЗЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри права імені академіка УАН о. Івана Луцького
протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.

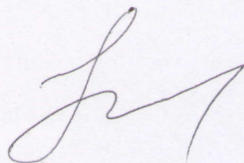
В.о. завідувача кафедри

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Ірина БАСИСТА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	uliana.kuzenko@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	201
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/ulyana-kuzenko
Сторінка курсу в СДО	

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. «Сучасне міжнародне публічне право» – це навчальна дисципліна, яка покликана сформувати у здобувачів вищої освіти необхідні знання про сучасний стан, тенденції розвитку та особливості функціонування міжнародного публічного права в умовах трансформації сучасних міжнародних відносин. Програма навчальної дисципліни відображає сучасні підходи до розуміння міжнародного публічного права, основні тенденції розвитку його принципів та інститутів, особливості сучасного міжнародного правопорядку, а також актуальні міжнародно-правові проблеми, пов'язані із забезпеченням міжнародного миру і безпеки, захистом прав людини, діяльністю міжнародних організацій та відповідальністю за порушення міжнародного права.

У ході вивчення навчальної дисципліни буде розглянуто сучасний стан міжнародного публічного права та особливості розвитку його основних інститутів в умовах глобалізації, посилення взаємозалежності держав і трансформації міжнародного правопорядку. Значна увага приділяється сучасним викликам міжнародному праву, проблемам забезпечення дотримання його основних принципів, міжнародно-правовому регулюванню збройних конфліктів, забезпеченню міжнародного миру та безпеки, діяльності міжнародних організацій і міжнародних судових установ.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань про сучасний стан, особливості та тенденції розвитку міжнародного публічного права, його основні принципи та інститути, набуття практичних навичок аналізу сучасних міжнародно-правових процесів і застосування норм міжнародного права, а також формування здатності здійснювати міжнародно-правову оцінку актуальних явищ і процесів сучасних міжнародних відносин.

Основними **завданнями** курсу є засвоєння здобувачами вищої освіти системи знань, що стосуються сучасного міжнародного публічного права та тенденцій його розвитку, правових засад функціонування сучасного міжнародного правопорядку, особливостей реалізації основних принципів міжнародного права, діяльності міжнародних організацій і міжнародних судових установ, а також оволодіння навичками аналізу та практичного застосування норм міжнародного права для вирішення актуальних міжнародно-правових і професійних завдань.

Згідно з вимогами освітньо-професійних та освітньо-кваліфікаційних програм студенти повинні **знати**:

- поняття, предмет, систему та особливості сучасного міжнародного публічного права;
- основні тенденції та закономірності розвитку сучасного міжнародного правопорядку;
- сучасний зміст та особливості реалізації основних принципів міжнародного права;
- систему та сучасні особливості застосування джерел міжнародного публічного права;

- сучасні підходи до визначення кола та правового статусу суб'єктів міжнародного права;
- особливості функціонування міжнародних організацій у сучасній системі міжнародних відносин;
- сучасні міжнародно-правові механізми забезпечення міжнародного миру та безпеки;
- міжнародно-правові засоби реагування на сучасні загрози міжнародному миру, безпеці та стабільності;
- особливості міжнародно-правового регулювання сучасних збройних конфліктів;
- сучасні механізми захисту прав людини у міжнародному праві;
- підстави та особливості міжнародно-правової відповідальності держав та інших суб'єктів міжнародного права;
- роль міжнародних судових установ у забезпеченні дотримання норм міжнародного права;
- сучасні проблеми співвідношення міжнародного та національного права;
- актуальні проблеми та перспективи розвитку сучасного міжнародного публічного права.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- аналізувати сучасний стан та тенденції розвитку міжнародного публічного права;
- застосовувати норми та принципи сучасного міжнародного публічного права під час вирішення професійних завдань;
- здійснювати міжнародно-правову оцінку сучасних міжнародних подій і процесів;
- аналізувати міжнародно-правові механізми забезпечення міжнародного миру та безпеки, зокрема в умовах збройних конфліктів;
- розв'язувати професійні завдання з урахуванням норм і принципів сучасного міжнародного публічного права.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання) вказано відповідно до ОПП «Право» 2025 року для набору 2026 року.

Шифр та назва компетентності	Результати навчання
ЗК 2.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу з різних джерел. ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті. СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України. СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні. СК 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.	ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки. ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання. ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права. ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	Заочна форма
	лекції	32	18
	семінари, практичні	28	12
Самостійна робота		120	150
Форма підсумкового контролю	екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Верховенство права та правова система Європейського Союзу	Практика Європейського суду з прав людини в національній правовій системі

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Сучасне міжнародне публічне право: поняття, особливості, тенденції розвитку, джерела та суб'єкти . (4 год).

Поняття та предмет сучасного міжнародного публічного права.

Особливості сучасного міжнародного публічного права та його місце в системі міжнародних відносин.

Співвідношення міжнародного публічного права та національного права в сучасних умовах.

Основні етапи становлення та розвитку міжнародного публічного права.

Сучасні тенденції розвитку міжнародного публічного права та трансформація міжнародного правопорядку.

Вплив глобалізації та сучасних міжнародних процесів на розвиток міжнародного права.

Сучасні виклики та проблеми ефективності міжнародного публічного права.

Поняття та види суб'єктів міжнародного права.

Міжнародна правосуб'єктність держав, міжнародних організацій та інших учасників міжнародних відносин.

Поняття, система та види джерел міжнародного права.

Міжнародний договір, міжнародний звичай та загальні принципи права як основні джерела міжнародного права.

Допоміжні засоби визначення норм міжнародного права та сучасні тенденції розвитку системи його джерел.

Питання для самостійного вивчення: Історичний розвиток сучасного міжнародного публічного права. Найвідоміші міжнародно-правові прецеденти та їх вплив на розвиток сучасного міжнародного публічного права..

Тема 2. Основні принципи сучасного міжнародного публічного права. Міжнародно-правовий режим території та населення (2 год).

Поняття, система та значення основних принципів сучасного міжнародного публічного права.

Принцип суверенної рівності держав та принцип невтручання у внутрішні справи держав.

Принцип незастосування сили або погрози силою та принцип мирного вирішення міжнародних спорів.

Принцип територіальної цілісності та непорушності державних кордонів.

Принцип самовизначення народів і націй та принцип співробітництва держав.

Поняття та види територій у міжнародному публічному праві.

Державна територія та міжнародно-правові питання державних кордонів.

Міжнародно-правовий статус населення та основні категорії населення в міжнародному праві. Населення як категорія міжнародного права. Основні категорії населення. Громадяни держави. Іноземці та особи без громадянства.

Особи з множинним громадянством.

Питання для самостійного вивчення: Міжнародно-правові проблеми множинного громадянства. Конвенція про статус осіб без громадянства 1954 року- загальна характеристика .

Тема 3. Право міжнародних договорів у системі сучасного міжнародного публічного права: теоретичні засади та практика застосування.(2 год).

Поняття та значення права міжнародних договорів у системі сучасного міжнародного публічного права

Поняття права міжнародних договорів. Місце права міжнародних договорів у системі міжнародного публічного права. Міжнародний договір як основне джерело міжнародного права.

Значення міжнародних договорів для регулювання сучасних міжнародних відносин.

Основні міжнародно-правові акти у сфері права міжнародних договорів.

Поняття, юридична природа та класифікація міжнародних договорів

Поняття та основні ознаки міжнародного договору. Форма міжнародного договору. Назви міжнародних договорів та їх юридичне значення.

Двосторонні та багатосторонні міжнародні договори.

Сторони міжнародних договорів та міжнародна договірنا правоздатність. Держави як основні учасники міжнародних договорів. Участь міжнародних організацій у міжнародній договірній діяльності. Міжнародна договірна правоздатність суб'єктів міжнародного права. Представництво держав під час укладення міжнародних договорів.

Повноваження на ведення переговорів та укладення міжнародних договорів.

Порядок укладення міжнародних договорів. Набрання чинності та дія міжнародних договорів. Застереження до міжнародних договорів. Припинення та призупинення дії міжнародних договорів.

Питання для самостійного вивчення: Принцип добросовісного виконання міжнародних договорів. Зміст принципу pacta sunt servanda.

Тема 4. «Міжнародні організації у сучасному міжнародному правопорядку: правовий статус, функції та роль». (4 год).

Поняття та історія становлення міжнародних організацій. Передумови виникнення міжнародних організацій. Основні етапи розвитку міжнародного

організаційного співробітництва. Поняття та характерні ознаки міжнародної організації.

Роль міжнародних організацій у розвитку сучасних міжнародних відносин. Міжнародно-правова природа та правовий статус міжнародних організацій. Права та обов'язки міжнародних організацій. Установчий акт як правова основа діяльності міжнародної організації. Міжнародна правоздатність і дієздатність міжнародних організацій. Класифікація міжнародних організацій. Цілі, принципи та функції міжнародних організацій.

Система органів міжнародної організації. Представницькі та виконавчі органи. Допоміжні та спеціалізовані органи. Міжнародний секретаріат.

Порядок формування та діяльності органів міжнародних організацій.

Організація Об'єднаних Націй у сучасному міжнародному правопорядку. Мета та принципи діяльності ООН. Система головних органів ООН. Повноваження ООН у сфері підтримання міжнародного миру та безпеки.

Сучасні проблеми ефективності діяльності ООН.

Регіональні міжнародні організації та їх роль у сучасних міжнародних відносинах. Особливості регіонального міжнародного співробітництва.

Правовий статус і функції регіональних міжнародних організацій.

Роль регіональних організацій у забезпеченні міжнародної та регіональної безпеки.

Взаємодія регіональних організацій з ООН. Спеціалізовані міжнародні організації та міжнародне співробітництво.

Особливості діяльності спеціалізованих міжнародних організацій. Організації у сфері економіки та фінансів.

Роль міжнародних організацій у забезпеченні міжнародного миру та безпеки. Діяльність міжнародних організацій щодо попередження та врегулювання конфліктів. Миротворча діяльність. Проблеми забезпечення ефективності міжнародних механізмів безпеки.

Участь міжнародних організацій у формуванні норм міжнародного права. Роль міжнародних організацій у розвитку міжнародного правопорядку. Відповідальність міжнародних організацій. Поняття міжнародно-правової відповідальності міжнародних організацій. Підстави міжнародно-правової відповідальності. Співвідношення відповідальності міжнародних організацій та держав-членів.

Питання для самостійного вивчення: Проаналізувати основні міжнародні договори та установчі акти, що визначають правовий статус, компетенцію, структуру та порядок діяльності міжнародних організацій.

Тема 5. Міжнародно-правовий захист прав людини в сучасному міжнародному правопорядку: механізми та актуальні виклики. (4 год).

Поняття, становлення та значення міжнародно-правового захисту прав людини. Передумови формування міжнародної системи захисту прав людини. Основні принципи та міжнародні стандарти у сфері прав людини

Система джерел міжнародного права прав людини. Міжнародні договори у сфері захисту прав людини. Загальна декларація прав людини та її значення. Універсальні міжнародно-правові акти ООН. Регіональні міжнародно-правові механізми.

Універсальна система міжнародного захисту прав людини. Роль Організації Об'єднаних Націй у захисті прав людини. Основні органи та механізми ООН у сфері прав людини. Універсальний періодичний огляд. Регіональні системи міжнародного захисту прав людини

Поняття та особливості регіонального захисту прав людини. Європейська система захисту прав людини. Міжамериканська система захисту прав людини. Африканська система захисту прав людини. Порівняльна характеристика регіональних механізмів. Європейська система захисту прав людини. Значення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Роль Ради Європи у сфері захисту прав людини. Правовий статус та повноваження Європейського суду з прав людини. Право на індивідуальну заяву. Виконання рішень Європейського суду з прав людини.

Міжнародні механізми захисту окремих категорій прав. Захист громадянських і політичних прав. Міжнародно-правова заборона дискримінації. Захист прав жінок і дітей. Захист прав національних, етнічних та інших меншин. Міжнародно-правовий захист прав людини в умовах надзвичайних ситуацій і збройних конфліктів. Особливості реалізації прав людини в кризових умовах.

Можливість обмеження окремих прав і свобод. Захист цивільного населення в умовах збройних конфліктів. Міжнародні механізми відповідальності за порушення прав людини. Індивідуальна кримінальна відповідальність за найтяжчі міжнародні злочини. Сучасні виклики міжнародному захисту прав людини. Масові та систематичні порушення прав людини. Збройні конфлікти та їх вплив на забезпечення прав людини. Проблеми ефективності міжнародних механізмів захисту прав людини. Проблема виконання міжнародних зобов'язань державами. Шляхи підвищення ефективності міжнародного захисту прав людини.

Питання для самостійного вивчення: Вплив сучасних глобальних процесів на розвиток міжнародного права прав людини. Нові покоління прав людини.

Тема 6. Сучасне міжнародне право зовнішніх зносин: правові засади та механізми дипломатичної і консульської діяльності (2 год).

Поняття та система сучасного міжнародного права зовнішніх зносин

Поняття права зовнішніх зносин. Предмет і особливості міжнародно-правового регулювання зовнішніх зносин. Місце права зовнішніх зносин у системі сучасного міжнародного публічного права. Основні джерела права зовнішніх зносин. Поняття та система органів зовнішніх зносин. Внутрішньодержавні органи зовнішніх зносин. Закордонні органи зовнішніх зносин.

Дипломатичні відносини та їх міжнародно-правове регулювання. Встановлення та припинення дипломатичних відносин. Правові засади

діяльності дипломатичних представництв. Основні принципи сучасної дипломатичної діяльності. Дипломатичні представництва та їх функції. Поняття та види дипломатичних представництв. Посольства та інші форми дипломатичних представництв. Сучасні форми дипломатичної діяльності.

Правовий статус дипломатичного персоналу. Категорії персоналу дипломатичного представництва. Порядок призначення та початку діяльності дипломатичних представників. *Persona non grata*. Дипломатичні привілеї та імунітети. Поняття та правова природа дипломатичних привілеїв та імунітетів. Особиста недоторканність дипломатичних агентів. Консульські відносини в сучасному міжнародному праві. Правові засади діяльності консульських установ. Види консульських установ.

Консульські установи та їх функції. Основні функції консульських установ. Захист прав та інтересів держави і її громадян. Надання допомоги громадянам за кордоном. Правовий статус консульських посадових осіб

Питання для самостійного вивчення: Проаналізувати положення Віденської конвенції про дипломатичні зносини 1961 року та Віденської конвенції про консульські зносини 1963 року щодо правового статусу, функцій і привілеїв дипломатичних та консульських представництв.

Тема 7. Сучасне міжнародне гуманітарне право: правові засади регулювання збройних конфліктів та захисту їх жертв (4 год).

Поняття, предмет і значення сучасного міжнародного гуманітарного права. Предмет і сфера застосування міжнародного гуманітарного права. Місце міжнародного гуманітарного права в системі сучасного міжнародного публічного права. Історія становлення та розвитку міжнародного гуманітарного права. Передумови виникнення міжнародного гуманітарного права. Основні етапи його історичного розвитку.

Роль міжнародного руху Червоного Хреста у становленні гуманітарного права. Формування сучасної системи міжнародно-правового захисту жертв війни. Значення Женевських конвенцій для розвитку міжнародного гуманітарного права.

Джерела сучасного міжнародного гуманітарного права. Міжнародні договори як джерела міжнародного гуманітарного права. Женевські конвенції 1949 року. Додаткові протоколи до Женевських конвенцій. Гаазькі конвенції та право ведення війни. Міжнародний звичай у міжнародному гуманітарному праві. Значення практики міжнародних судових установ.

Основні принципи міжнародного гуманітарного права. Принцип гуманності. Принцип розрізнення між цивільними особами та комбатантами. Принцип пропорційності. Принцип військової необхідності. Принцип обмеження засобів і методів ведення війни. Заборона заподіяння надмірних страждань.

Учасники збройних конфліктів та їх міжнародно-правовий статус. Поняття комбатанта. Статус військовополонених. Цивільне населення та його міжнародно-правовий захист.

Міжнародно-правовий захист жертв збройних конфліктів. Захист поранених і хворих. Захист осіб, які зазнали корабельної аварії. Захист військовополонених. Захист цивільного населення. Захист дітей та інших особливо вразливих категорій населення.

Засоби та методи ведення війни у міжнародному гуманітарному праві. Поняття засобів і методів ведення війни. Захист культурних цінностей та об'єктів цивільної інфраструктури. Міжнародно-правовий захист культурних цінностей.

Особливий захист культурних об'єктів.

Імплементация та контроль за дотриманням міжнародного гуманітарного права. Обов'язок держав забезпечувати дотримання міжнародного гуманітарного права. Національна імплементація норм міжнародного гуманітарного права. Роль держав та міжнародних організацій. Роль Міжнародного комітету Червоного Хреста. Механізми міжнародного контролю.

Відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права

Питання для самостійного вивчення: Проаналізувати положення чотирьох Женевських конвенцій 1949 року та Додаткових протоколів до них щодо захисту жертв збройних конфліктів. Проаналізувати положення чотирьох Женевських конвенцій 1949 року та Додаткових протоколів до них щодо захисту жертв збройних конфліктів.

Тема 8. Міжнародне кримінальне право в сучасному міжнародному правопорядку: злочини та механізми відповідальності. (4 год).

Поняття, предмет і система міжнародного кримінального права. Місце міжнародного кримінального права в системі сучасного міжнародного публічного права. Історія становлення та розвитку міжнародного кримінального права. Передумови формування міжнародної кримінальної відповідальності. Нюрнберзький і Токійський міжнародні військові трибунали. Розвиток міжнародного кримінального правосуддя у другій половині XX століття.

Створення міжнародних кримінальних трибуналів ad hoc. Формування сучасної системи міжнародного кримінального правосуддя. Джерела міжнародного кримінального права. Міжнародні договори як джерела міжнародного кримінального права. Роль судової практики міжнародних кримінальних судів і трибуналів. Значення Римського статуту Міжнародного кримінального суду. Поняття міжнародного злочину. Особливості міжнародних злочинів. Злочини, що становлять найбільшу загрозу міжнародному співтовариству. Класифікація міжнародних злочинів. Геноцид як міжнародний злочин. Поняття та міжнародно-правове визначення геноциду. Злочини проти людяності. Воєнні злочини в системі міжнародного кримінального права. Індивідуальна кримінальна відповідальність за воєнні злочини.

Поняття та міжнародно-правова природа агресії. Агресія як злочин у міжнародному кримінальному праві.

Принципи міжнародної кримінальної відповідальності. Принцип законності.

Система міжнародного кримінального правосуддя. Міжнародні кримінальні суди та трибунали. Міжнародний кримінальний суд: правовий статус і компетенція. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду.

Співробітництво держав із міжнародними органами кримінальної юстиції. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю. Роль міжнародних організацій у протидії міжнародній злочинності.

Питання для самостійного вивчення: Нюрнберзький процес та його значення для формування сучасного міжнародного кримінального права. Проаналізувати положення Римського статуту Міжнародного кримінального суду щодо міжнародних злочинів та принципів кримінальної відповідальності.

Тема 9. Міжнародно-правова відповідальність у сучасному міжнародному правопорядку: підстави, форми та механізми реалізації (2 год).

Поняття, правова природа та значення міжнародно-правової відповідальності. Місце інституту відповідальності в системі сучасного міжнародного публічного права. Функції та значення міжнародно-правової відповідальності.

Суб'єкти міжнародно-правової відповідальності. Держава як основний суб'єкт міжнародно-правової відповідальності. Відповідальність міжнародних організацій. Особливості відповідальності інших суб'єктів міжнародного права. Співвідношення міжнародної відповідальності держав та індивідуальної кримінальної відповідальності фізичних осіб. Підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності. Поняття міжнародно-протиправного діяння. Порушення міжнародного зобов'язання як підстава відповідальності. Протиправна поведінка у формі дії або бездіяльності. Елементи міжнародно-протиправного діяння.

Поняття атрибуції поведінки державі. Поведінка органів державної влади. Дії осіб або органів, уповноважених здійснювати державні функції. Відповідальність держави за дії осіб, які діють під її контролем.

Обставини, що виключають протиправність діяння. Форми міжнародно-правової відповідальності держав. Реституція. Компенсація. Сатисфакція. Серйозні порушення міжнародних зобов'язань. Поняття серйозного порушення норм міжнародного права. Імперативні норми міжнародного права (*jus cogens*). Наслідки серйозних порушень міжнародних зобов'язань. Зобов'язки інших держав щодо реагування на серйозні порушення. Відповідальність міжнародних організацій. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій. Механізми реалізації міжнародно-правової відповідальності. Дипломатичні засоби врегулювання спорів. Міжнародні переговори та консультації. Звернення до міжнародних судових органів. Арбітраж як засіб вирішення міжнародних спорів. Роль міжнародних організацій у реалізації міжнародно-правової відповідальності.

Сучасні проблеми та перспективи розвитку міжнародно-правової відповідальності. Проблема забезпечення ефективності міжнародної

відповідальності. Відповідальність держав за порушення основоположних норм міжнародного права. Вплив сучасних міжнародних конфліктів на розвиток інституту відповідальності.

Питання для самостійного вивчення: Відповідальність держав за серйозні порушення імперативних норм міжнародного права (jus cogens). Проблема атрибуції міжнародно-протиправних діянь державі в сучасній міжнародно-правовій практиці.).

Тема 10. Міжнародна безпека у сучасному міжнародному праві: правові основи та механізми забезпечення (2 год).

Поняття міжнародної безпеки в сучасному міжнародному праві. Співвідношення понять «міжнародний мир» і «міжнародна безпека». Основні складові міжнародної безпеки. Значення міжнародної безпеки для сучасного міжнародного правопорядку.

Формування сучасної системи колективної безпеки. Основні тенденції розвитку права міжнародної безпеки. Міжнародно-правові принципи забезпечення міжнародної безпеки

Джерела міжнародного права безпеки . Статут Організації Об'єднаних Націй. Міжнародні договори у сфері безпеки. Рішення та резолюції міжнародних організацій. Міжнародний звичай. Роль міжнародних судових установ у розвитку права міжнародної безпеки.

Система колективної безпеки Організації Об'єднаних Націй. Поняття та основні засади системи колективної безпеки. Цілі та принципи діяльності ООН у сфері підтримання миру. Роль Ради Безпеки ООН. Заходи, передбачені Статутом ООН для підтримання міжнародного миру та безпеки.

Механізми реагування на загрози міжнародному миру та безпеці. Мирні засоби врегулювання міжнародних спорів. Превентивна дипломатія. Застосування примусових заходів у межах міжнародного права.

Регіональні системи міжнародної безпеки. Значення регіонального співробітництва у сфері безпеки. Регіональні міжнародні організації та механізми безпеки. Взаємодія регіональних організацій з ООН.

Особливості регіональних систем колективної безпеки. Міжнародні та внутрішньодержавні конфлікти. Міжнародний тероризм. Транснаціональна злочинність. Поширення зброї масового ураження. Новітні технології та їх вплив на міжнародну безпеку.

Питання для самостійного вивчення. Проаналізувати положення Статуту ООН щодо підтримання міжнародного миру та безпеки.

Право на індивідуальну та колективну самооборону: міжнародно-правові підстави та межі реалізації.

Тема 11. Мирне вирішення міжнародних спорів у сучасному міжнародному правопорядку: принципи, засоби та механізми (2 год).

Поняття міжнародного спору в сучасному міжнародному праві. Основні ознаки міжнародного спору. Відмінність між міжнародним спором і міжнародною ситуацією. Причини виникнення міжнародних спорів. Значення мирного врегулювання спорів для міжнародного правопорядку.

Принцип мирного вирішення міжнародних спорів. Поняття та зміст принципу мирного вирішення спорів. Міжнародно-правове закріплення принципу. Обов'язок держав вирішувати міжнародні спори мирними засобами.

Класифікація міжнародних спорів. Система засобів мирного вирішення міжнародних спорів. Дипломатичні та судові засоби. Свобода вибору сторонами засобів мирного вирішення спору. Значення міжнародних договорів у встановленні процедур врегулювання спорів. Безпосередні дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів. Міжнародні переговори. Добрі послуги. Посередництво. Консультації між сторонами спору. Переваги та недоліки дипломатичних засобів. Міжнародний арбітраж як засіб вирішення спорів. Юридична сила та виконання арбітражних рішень. Судове вирішення міжнародних спорів. Роль міжнародних судових установ. Юрисдикція Міжнародного Суду ООН. Особливості звернення держав до міжнародних судових органів. Значення міжнародного судочинства для розвитку міжнародного права.

Роль міжнародних організацій у мирному вирішенні спорів. Механізми колективного врегулювання міжнародних спорів. Нові форми міжнародного посередництва. Вплив сучасних міжнародних криз на механізми мирного врегулювання. Перспективи вдосконалення міжнародно-правових механізмів вирішення спорів.

Питання для самостійного вивчення. Роль міжнародного посередництва у врегулюванні сучасних міжнародних конфліктів. Міжнародний арбітраж і міжнародне судочинство як механізми мирного вирішення спорів.

Зміст семінарських занять

Тема 1. Сучасне міжнародне публічне право: поняття, особливості, тенденції розвитку, джерела та суб'єкти(2 год).

1. Поняття, предмет та особливості сучасного міжнародного публічного права.
2. Співвідношення сучасного міжнародного публічного та національного права.
3. Основні етапи становлення та розвитку міжнародного публічного права.
4. Сучасні тенденції розвитку міжнародного публічного права та трансформація міжнародного правопорядку.
5. Поняття та види суб'єктів сучасного міжнародного права.

6. Держава та міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права.
7. Поняття, система та основні види джерел міжнародного права.
8. Міжнародний договір, міжнародний звичай і загальні принципи права як джерела міжнародного права.

Тема 2. Основні принципи сучасного міжнародного публічного права.

Міжнародно-правовий режим території та населення (4 год).

1. Поняття, система та значення основних принципів сучасного міжнародного публічного права.
2. Принцип суверенної рівності держав та принцип невтручання у внутрішні справи держав.
3. Принцип незастосування сили або погрози силою та принцип мирного вирішення міжнародних спорів.
4. Принцип територіальної цілісності держав і принцип непорушності державних кордонів.
5. Принцип рівноправності та самовизначення народів і націй.
6. Принцип міжнародного співробітництва держав та принцип добросовісного виконання міжнародних зобов'язань.
7. Поняття та класифікація територій у сучасному міжнародному публічному праві.
8. Державна територія: поняття, склад і міжнародно-правовий режим.
9. Державні кордони та міжнародно-правові питання їх встановлення, зміни й охорони.
10. Поняття населення та його міжнародно-правовий статус.
11. Основні категорії населення в міжнародному праві: громадяни, іноземці та особи без громадянства.
12. Множинне громадянство та особливості міжнародно-правового статусу осіб із множинним громадянством.

Тема 3. Право міжнародних договорів у системі сучасного міжнародного публічного права: теоретичні засади та практика застосування (2 год).

1. Поняття, предмет і значення права міжнародних договорів у системі сучасного міжнародного публічного права.
2. Міжнародний договір як основне джерело сучасного міжнародного права.
3. Основні міжнародно-правові акти у сфері права міжнародних договорів.
4. Поняття, юридична природа та основні ознаки міжнародного договору.
5. Класифікація міжнародних договорів.
6. Порядок укладення та набрання чинності міжнародними договорами.
7. Дія міжнародних договорів у часі та просторі.

8. Застереження до міжнародних договорів: поняття, порядок формулювання та юридичні наслідки.
9. Тлумачення міжнародних договорів та його основні принципи.
10. Припинення та призупинення дії міжнародних договорів.

Тема 4. Міжнародні організації у сучасному міжнародному правопорядку: правовий статус, функції та роль (4 год).

1. Поняття, ознаки та історія становлення міжнародних організацій.
2. Міжнародно-правова природа та правовий статус міжнародних організацій.
3. Установчий акт, міжнародна правосуб'єктність, права та обов'язки міжнародних організацій.
4. Класифікація, цілі, принципи та основні функції міжнародних організацій.
5. Система та порядок формування органів міжнародних організацій.
6. Організація Об'єднаних Націй: мета, принципи діяльності та система головних органів.
7. Роль ООН у підтриманні міжнародного миру та безпеки.
8. Сучасні проблеми ефективності діяльності Організації Об'єднаних Націй.
9. Регіональні міжнародні організації: правовий статус, функції та особливості діяльності.
10. Роль регіональних міжнародних організацій у забезпеченні міжнародної та регіональної безпеки.
11. Спеціалізовані міжнародні організації та їх роль у розвитку міжнародного співробітництва.
12. Участь міжнародних організацій у формуванні та розвитку норм міжнародного права.
13. Міжнародно-правова відповідальність міжнародних організацій: поняття, підстави та особливості реалізації.
14. Співвідношення міжнародно-правової відповідальності міжнародних організацій і держав-членів.

Тема 5. Міжнародно-правові основи та механізми захисту прав людини діяльності (2 год).

1. Поняття, становлення та значення міжнародно-правового захисту прав людини.
2. Основні принципи та міжнародні стандарти у сфері прав людини.
3. Система джерел міжнародного права прав людини.

4. Універсальні міжнародно-правові акти у сфері захисту прав людини та їх значення.
5. Універсальна система міжнародного захисту прав людини та роль Організації Об'єднаних Націй.
6. Основні органи та механізми ООН у сфері захисту прав людини.
7. Регіональні системи міжнародного захисту прав людини та їх особливості.
8. Європейська система захисту прав людини: значення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.
9. Європейський суд з прав людини: правовий статус, компетенція та право на індивідуальну заяву.
10. Виконання рішень Європейського суду з прав людини та їх значення для національних правових систем.

Тема 6. Міжнародно-правовий захист окремих прав людини та сучасні виклики їх забезпечення (2 год).

1. Міжнародно-правовий захист громадянських і політичних прав.
2. Міжнародно-правова заборона дискримінації та механізми її забезпечення.
3. Міжнародно-правовий захист прав жінок і дітей.
4. Захист прав національних, етнічних та інших меншин у міжнародному праві.
5. Міжнародно-правовий захист прав людини в умовах надзвичайних ситуацій.
6. Особливості забезпечення та захисту прав людини в умовах збройних конфліктів.
7. Міжнародні механізми відповідальності за порушення прав людини.

Тема 7. Сучасне міжнародне право зовнішніх зносин: правові засади та механізми дипломатичної і консульської діяльності (2 год).

1. Поняття, предмет, система та джерела сучасного міжнародного права зовнішніх зносин.
2. Органи зовнішніх зносин держави: поняття, система та класифікація.
3. Дипломатичні відносини: поняття, порядок встановлення, здійснення та припинення.
4. Дипломатичні представництва: поняття, види та основні функції.
5. Правовий статус дипломатичного персоналу та порядок призначення дипломатичних представників.
6. Дипломатичні привілеї та імунітети: поняття, правова природа та особливості застосування.
7. *Persona non grata* та міжнародно-правові наслідки оголошення дипломатичного представника небажаною особою.
8. Консульські відносини та правові засади діяльності консульських установ.

9. Види консульських установ та основні функції консульських представництв.
10. Правовий статус консульських посадових осіб, їх привілеї та імунітети.

Тема 8. Загальні засади сучасного міжнародного гуманітарного права та правовий статус учасників збройних конфліктів (2 год).

1. Поняття, предмет, сфера застосування та значення сучасного міжнародного гуманітарного права.
2. Історія становлення та основні етапи розвитку міжнародного гуманітарного права.
3. Джерела сучасного міжнародного гуманітарного права.
4. Женевські конвенції 1949 року та Додаткові протоколи до них у системі міжнародного гуманітарного права.
5. Гаазьке право та міжнародно-правове регулювання засобів і методів ведення війни.
6. Основні принципи міжнародного гуманітарного права.
7. Учасники збройних конфліктів та їх міжнародно-правовий статус.
8. Комбатанти та особливості їх правового статусу.
9. Військовополонені та міжнародно-правові гарантії їх захисту.
10. Цивільне населення та його міжнародно-правовий захист в умовах збройного конфлікту.

Тема 9. Міжнародно-правовий захист жертв збройних конфліктів та забезпечення дотримання міжнародного гуманітарного права (2 год).

1. Міжнародно-правовий захист поранених і хворих в умовах збройних конфліктів.
2. Захист осіб, які зазнали корабельної аварії.
3. Міжнародно-правовий захист військовополонених.
4. Захист цивільного населення та особливо вразливих категорій осіб.
5. Міжнародно-правові обмеження щодо засобів і методів ведення війни.
6. Міжнародно-правовий захист культурних цінностей та об'єктів цивільної інфраструктури.
7. Імплементация норм міжнародного гуманітарного права на національному рівні.
8. Механізми міжнародного контролю за дотриманням міжнародного гуманітарного права.
9. Роль Міжнародного комітету Червоного Хреста у забезпеченні дотримання міжнародного гуманітарного права.

10. Міжнародно-правова відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права.

Тема 10. Загальні засади та міжнародні злочини в системі сучасного міжнародного кримінального права (2 год).

1. Поняття, предмет, система та місце міжнародного кримінального права в системі сучасного міжнародного публічного права.
2. Історія становлення та основні етапи розвитку міжнародного кримінального права.
3. Нюрнберзький і Токійський міжнародні військові трибунали та їх значення для розвитку міжнародного кримінального правосуддя.
4. Міжнародні кримінальні трибунали ad hoc та формування сучасної системи міжнародної кримінальної юстиції.
5. Джерела міжнародного кримінального права та значення Римського статуту Міжнародного кримінального суду.
6. Поняття, ознаки та класифікація міжнародних злочинів.
7. Геноцид як міжнародний злочин.
8. Злочини проти людяності в системі міжнародного кримінального права.
9. Воєнні злочини та особливості міжнародної кримінальної відповідальності за їх вчинення.
10. Злочин агресії: поняття, міжнародно-правова природа та особливості кримінальної відповідальності.

Тема 11. Міжнародна кримінальна відповідальність та механізми міжнародного кримінального правосуддя (2 год).

1. Поняття та основні принципи міжнародної кримінальної відповідальності.
2. Принцип законності в міжнародному кримінальному праві.
3. Індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародні злочини.
4. Система міжнародного кримінального правосуддя та її основні інституційні механізми.
5. Міжнародний кримінальний суд: правовий статус, структура та компетенція.
6. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду та принцип комплементарності.
7. Міжнародні кримінальні суди та трибунали в системі міжнародної кримінальної юстиції.
8. Співробітництво держав із міжнародними органами кримінальної юстиції.
9. Міжнародне співробітництво держав у боротьбі з міжнародною злочинністю.
10. Роль міжнародних організацій у протидії міжнародній злочинності та забезпеченні міжнародної кримінальної відповідальності.

Тема 12. Міжнародно-правова відповідальність у сучасному міжнародному правопорядку: підстави, форми та механізми реалізації (2 год).

1. Поняття, правова природа та значення міжнародно-правової відповідальності.
2. Суб'єкти міжнародно-правової відповідальності.
3. Держава як основний суб'єкт міжнародно-правової відповідальності.
4. Підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності та поняття міжнародно-протиправного діяння.
5. Елементи міжнародно-протиправного діяння та порушення міжнародного зобов'язання.
6. Атрибуція міжнародно-протиправної поведінки державі.
7. Обставини, що виключають протиправність міжнародно-протиправного діяння.
8. Форми міжнародно-правової відповідальності держав: реституція, компенсація та сатисфакція.
9. Серйозні порушення міжнародних зобов'язань та відповідальність за порушення імперативних норм міжнародного права (*jus cogens*).
10. Відповідальність міжнародних організацій у сучасному міжнародному праві.
11. Механізми реалізації міжнародно-правової відповідальності.

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Сучасне міжнародне публічне право»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	120	150
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	36	60
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	28	-

Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	22	36
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	34	54

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

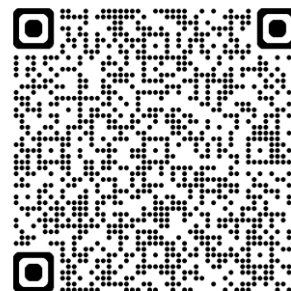
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Політика використання штучного інтелекту” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі права.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	усний контроль, поточний контроль, програмований контроль
РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	усний контроль, поточний контроль, програмований контроль
РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case	усний контроль, поточний контроль, програмований контроль

правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.	study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	
РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	усний контроль, поточний контроль, програмований контроль

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Сучасне міжнародне публічне право» необхідно:

- 1) проектор або інший мультимедійний екран для демонстрації відеоесе, архівних матеріалів та презентацій;
- 2) доступ до генеративних моделей ШІ (платформи для роботи з текстом, зображеннями та відео, такі як Gemini та ін.) для виконання індивідуальних завдань;
- 3) хмарні сховища даних (Google Drive) для спільного доступу до великих відеофайлів та групової роботи над проектами;
- 4) доступ до інформаційних ресурсів для аналізу статистичної інформації та опрацювання аналітичних матеріалів;
- 5) доступ до бази законодавства з метою опрацювання нормативної бази.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – «2»; «3»; «4»; «5». У разі відсутності студента на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.
-------------------	---

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C

Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Андрейченко С. С., Владишевська В. В. Міжнародне кримінальне право : навч.-метод. вказівки з підготовки до семінарських занять [Електронне видання] / С. С. Андрейченко, В. В. Владишевська ; НУ «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2022. – 71 с. – Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/23459...>
2. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1: Основи теорії. 416 с.
3. Захист прав людини в сучасному міжнародному та європейському праві : навч.-метод. посібник / Х. Бехруз, А. Гриб [та ін.] ; за ред. Х. Бехруз; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023.– 62 с.
4. Дроздов О., Дроздова О. Посібник зі статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Право на справедливий суд (кримінальний процесуальний аспект) / Рада Європи, Європейський Суд з прав людини. 2019. Ч. I. 65 с. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/96a0f2399c11b6f75587_file.pdf (дата звернення: 17.10.2023).
5. Дудаш Т. І. Практика Європейського суду з прав людини : навч. посіб. 3-тє вид., стереот. Київ : Алерта, 2016. 488 с.
6. Європейська конвенція з прав людини : основні положення, практика застосування, український контекст / уклад. і наук. ред. О. Л. Жуковська. Київ : ВІПОЛ, 2004. 960 с.
7. Колодій А. М., Олійник А. Ю. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні : підручник. Київ : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 350 с.
8. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (в питаннях та відповідях) : навч. посіб. / за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків : Право, 2019. 124 с.
9. Ліпкан В. А. Міжнародне право : підручник. Київ : КНТ, 2015. 759 с.
10. Мальський М. З., Мацяк М. М. Теорія міжнародних відносин : підручник. 2-е вид., переробл. і доп. Київ : Кобза, 2018. 528 с.
12. Мицик В. В. Права людини у міжнародному праві : міжнародно-правові механізми захисту : підручник. Київ : Промінь, 2016. 722 с.
13. Міжнародне право : навч. посіб. / за ред. М. В. Буроменського. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 336 с.
14. Міжнародне право. Основні галузі : підручник / за ред. В. Г. Буткевича. Київ : Либідь, 2010. 816 с.

15. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / за заг. ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. 624 с.
16. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. О. Б. Онишко. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. - 540 с.
17. Пастухова Л. В. Європейський механізм забезпечення прав людини : навч. посіб. Сімферополь : Таврія, 2019. 224 с.
18. Права і свободи людини і громадянина в Україні (доктрина Європейського суду з прав людини і Конституційного Суду України) : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 376 с.
19. Репецький В. М. Міжнародне публічне право : підручник. 2-ге вид., стереот. Київ : Знання, 2012. 437 с.
20. Яковюк І. В. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод : навч. посіб. Харків : Право, 2018. 374 с.

Додаткова література

1. Альчук М. Права людини: філософсько-правовий дискурс. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2014. Вип. 4. С. 7–14.
2. Андрусів Л. М., Доготар М. В. Міжнародно-правова регламентація заборони катування. *Scientific Journal Virtus*. 2020. № 42. С. 170–172. URL: <http://conference-ukraine.com.ua/ru/virtus/archivej/> (дата звернення: 17.10.2023).
3. Анцупова Т. Забезпечення послідовності прецедентного права Європейського суду з прав людини: роль Великої палати. *Право України*. 2013. № 10. С. 162–170.
4. Битяк Ю. Права і свободи людини в умовах глобалізації. *Філософія права і загальна теорія права*. 2013. № 2. С. 80–93.
5. Бойко О. Зміст права на справедливий судовий розгляд. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 5. С. 294–298. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/5/52.pdf> (дата звернення: 17.10.2023).
6. Буткевич В. Європейська конвенція з прав людини і основних свобод: генеза намірів і права. *Право України*. 2010. № 10. С. 60–88.
7. Волкова Л. Обмеження в реалізації права на мирні зібрання відповідно до ст. 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. *Адміністративне судочинство. Судова практика в адміністративних справах*. 2015. № 3-4. С. 59–67.

8. Горобець Н. Г. Огляд стану виконання рішень Європейського суду з прав людини в контексті захисту права власності. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 1. С. 293–299.
9. Дамірлі М. Європейська конвенція з прав людини як ключовий елемент системи права Ради Європи. *Право України*. 2010. № 10. С. 98–104.
10. Ільченко І. Звернення до Європейського Суду з прав людини як спосіб захисту права власності. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 6. С. 14–18.
11. Климович О. Право прав людини як *jus cogens* сучасного міжнародного права. *Право України*. 2008. № 1. С. 30–34.
12. Кретьова І. Тлумачення положень про права людини Страсбурзьким судом: основні принципи та доктрини. *Вісник Національної академії правових наук України* : збірник наукових праць. 2014. № 4. С. 165–176.
13. Кузенко У.І. Роль міжнародних організацій у врегулюванні збройних конфліктів: правові аспекти Міжнародна науково-практична конференція "Modern aspects of the modernization of science: state, problems, development trends." 07січня 2025, у м. Мішкольц (Угорщина). С. 141-145 <http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-52.pdf>
14. Кузенко У.І. Захист прав жінок у міжнародному праві: практика CEDAW, Міжнародна науково-практична конференція «Evolving Science: Theories, Discoveries and Practical Outcomes» (15-17 грудня 2025Цюріх,Швейцарія) https://www.eoss-conf.com/wp-content/uploads/2025/12/Zurich_Switzerland_15.12.25.pdf
15. Кузенко У.І. Роль міжнародних інституцій у формуванні системи захисту прав людини в умовах глобалізації, Міжнародна науково-практична конференція «Modern Perspectives on Science and Economic Progress»(29 квітня – 1 травня 2026,Вільнюс, Литва) https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2026/04/Vilnius_Lithuania_29.04.26.pdf
16. Кузенко У.І. Заборона дискримінації: правова природа та імперативний статус , Міжнародна науково-практична конференція «Modern Problems of Science and Technology.». (4-6 травня 2026 Таллінн, Естонія) <https://www.eoss-conf.com/en/archive/modern-problems-of-science-and-technology-04-05-26/>)
17. Муқан Б. Передумови виникнення та формування національних органів у справах Європейського Суду з прав людини. *Evropský politický a právní diskurz*. 2016. Vol. 3. Iss. 6. С. 66–74.
18. Новіков Д. В. Гарантії захисту права власності у практиці Європейського суду з прав людини. *Європейські перспективи*. 2016. Вип. 2. С. 92–98.

19. Олійник А. Ю. Регулювання основних свобод людини і громадянина нормами міжнародного права в Україні. *Журнал східноєвропейського права*. 2015. № 12. С. 37–43.
20. Прокопчук Ю. Міжнародні стандарти захисту права людини на працю в актах ООН. *Право України*. 2011. № 10. С. 297–303.
21. Рабінович П. Основоположні права людини: соціально-антропна сутність, змістова класифікація. *Право України*. 2010. № 2. С. 18–24.
22. Севостьянова Н. І. Звернення до Європейського суду з прав людини як реалізація права на правосуддя : монографія. Одеса : Фенікс, 2012. 216 с.
23. Стрельцова О. Становлення та розвиток принципу основних прав людини як джерела права Європейського союзу. *Право України*. 2003. № 11. С. 158–162.
24. Тимченко Г. Практика Європейського суду з прав людини в аспекті реалізації принципу верховенства права. *Право України*. 2014. № 5. С. 203–213.
25. Ткачук О. С. Класифікація елементів права на справедливий суд: національна теорія та практика Європейського Суду з прав людини. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. Вип. 1. С. 71–77.
26. Щербина В. Розумні строки судового розгляду як елемент захисту права на справедливий суд у контексті практики ЄСПЛ: досвід Італії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2022. № 7. С. 158–161.
27. Яковенко А. В. Європейська практика розгляду справ Європейського суду з прав людини щодо невиконання судових рішень в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. Вип. 3. С. 137–139.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu/> (дата звернення: 17.10.2023).
2. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини. URL: <http://www.echr.coe.int/echr/>
3. Офіційний сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста. URL: <http://www.icrc.org/eng>
4. Офіційний сайт Міжнародного кримінального суду. URL: <http://www.icc-spi.int> (
5. Офіційний сайт Міжнародного суду Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://www.icj-cij.org/homepage/ru/>
6. Офіційний сайт Міжнародного Трибуналу з морського права. URL: <http://www.itlos.org/> (дата звернення: 17.10.2023).
7. Офіційний сайт Міжнародної морської організації. URL: <http://www.imo.org/Pages/home.aspx> (дата звернення: 17.10.2023).

8. Офіційний сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі. URL: <http://www.osce.org/> (дата звернення: 17.10.2023).
9. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://www.un.org/ru/> (дата звернення: 17.10.2023).
10. Офіційний сайт практики Європейського суду з прав людини. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/rus#{%22documentcollectionid2%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/rus#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]}) (дата звернення: 17.10.2023).
11. Офіційний сайт Ради Європи. URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv> (дата звернення: 17.10.2023).
12. Сайт Міжнародного суду ООН: веб-сайт. URL: <http://www.icj-cij.org/index.html>.
13. Сайт Комісії міжнародного права ООН: веб-сайт. URL: <http://www.un.org/law/ilc/index.html>.
14. Сайт Коаліції за міжнародне правосуддя (поточна інформація про міжнародні кримінальні справи, що знаходяться на розгляді): веб-сайт. URL: <http://www.cij.org/>
15. Сайт Interpol – Міжнародної організації кримінальної поліції: веб-сайт. URL: <http://www.interpol.int/>
16. Сайт Europol – Європейського поліцейського відомства: веб-сайт. URL: <http://www.europol.com/>